

[Hølvæg Petersen.]

Spørgsmålet om, hvorvidt der kan findes en ordning, der kan tilfredsstille alle parter, kan jeg vanskeligt udtale mig om. Jeg har min tvivl. Mit parti vil gerne medvirke til en sådan bred løsning, som de ærede ordførere for venstre og det konservative folkeparti har talt om, en løsning, hvorved vi samlet eller så godt som samlet kan beslutte overleveringen. Det vil være en lykke, om det er muligt, men jeg vil føje til, at når jeg vurderer den meget stærke kritik og den næsten uforsonlige holdning, der findes i den kreds, der fører an i kampen mod overleveringen, tror jeg ikke, der er særlig store muligheder.

Lad mig — for at det også skal være sagt — føje til, at vi jo ikke i de overvejelser, der nu skal i gang, på noget tidspunkt må lade ude af betragtning det hensyn, vi skylder Island. Der er i Island forventninger om, at sagen nu løses ad de generelle linjer, lovforslaget er udtryk for. Forventningerne er berettigede på basis af den afstemning, der fandt sted i det høje ting i 1961, og mit parti kan ikke medvirke til en ordning, der torpederer det hensyn, der her må tages.

Må jeg så føje til, at jeg tror, at alle i denne sal ønsker et godt forhold til Islands folk og er enige om, at vi i den diskussion, der skal føres, bør undgå, at den får brodd mod Island.

Da man behandlede lovforslaget i 1961, var der megen diskussion om fremgangsmåden ved lovforslagets tilrettelæggelse og gennemførelse. Jeg mener ikke, vi bør tage hele denne diskussion op igen. Vi må nu tage stilling til, hvordan vi kan få sagen afsluttet på en værdig og god måde, på en måde, der over for historien vidner om, at vi havde forståelse for, at nordisk mellemfolkeligt samarbejde stiller krav, somme tider store krav, og at vi i denne sag har kunnet leve op til de krav, der stilles.

Aksel Larsen: Der er allerede under den forløbne del af behandlingen af lovforslaget givet en mængde historiske og andre oplysninger vedrørende håndskriftsagen, så jeg tror ikke, jeg har så meget at tilføje her.

Jeg har en del betragtninger at fremsætte; jeg fremsætter dem på egne vegne, og jeg fremsætter dem i opdrag af med-

lemmerne af socialistisk folkepartis folketingsgruppe, som generelt set har samme syn på sagen, uden at der i nogen henseende er truffet nogen som helst disciplinær beslutning om, hvorledes man skal forholde sig — det gør vi ikke i vor gruppe, vi stiller altid vore medlemmer frit i enhver sag og selvfølgelig også i denne.

Jeg må sige principielt, at efter min mening indeholder håndskrifterne stof af almen nordisk interesse og har interesse langt ud over Norden, men det var det islandske folk, der bevarede og overleverede håndskrifternes indhold mundtligt gennem åhundreder, indtil islændinge nedskrev det i skindbøger på pergament og senere på papir. Der er særlige historiske årsager til, at størsteparten af håndskrifterne havnede i København, og bevares, det var under de givne omstændigheder lykkeligt, for derved var der større muligheder for at bevare dem, end der ville have været, hvis de var blevet på islandske bondegårde. Den omstændighed, at Island nu er blevet en selvstændig stat og har mulighed for ikke alene at opbevare håndskrifterne betryggende, men også at forske, nu de har et universitet, og den omstændighed, at håndskrifterne kom til Københavns universitet, da det var et fælles universitet for Danmark og Island, taler for, at håndskrifterne nu, ikke udleveres — jeg anser dette ord for fuldkommen forkert — men tilbageføres til Island. Herfor taler også, at håndskrifternes indhold er Islands folkeeje; hele Islands befolkning kender dette indhold, lever med det i en grad, som de, der aldrig har været i Island, ikke kan gøre sig forestilling om, og må derfor have en ekstra ret til, når de materielle forhold i øvrigt tillader det, at have håndskrifterne materielt i sit eje.

Hertil kommer, at Island, som bevarede de nordiske folks historie, kultur og litteratur op til middelalderen nedskrevet, er fattigt på fortidsminder, hvor de øvrige nordiske lande er rige og ved stadig nye fund bliver stadig rigere. Island har Tingvellir og Lovsigeberget, det er rigtigt, men håndskrifterne er sådan set — ja, man må finde sig i, at jeg siger det — det islandske folks eneste lam. Så kan man nok så meget sige, at dette er almueargumenter, men det er folkelige argumenter, og det er følelsesargumenter, og det er dem, der tæller i